

ACC. N:R M. 13319: 1-11.

Landskap: Småland Upptecknare: J. L. Lönner, Kåstorp
Härad: Sunnebo Berättare: " " " "
Socken: Hejmsved Berättarens yrke: f. d. hem. ägare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1869 i Hejmsved

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Barnets vård och uppfostran n. förskoleåldern.

LUF 98

s. 1-11.

Skriv endast på denna sida

13319:1.

ACC. N:R M.

Barnets vård och uppfostran

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Barnets vård och uppfostran under förskolätiden. Man brukar säga om olika sätt och olika barn. Denna tid räknas väl som början av barnuppfostran emellan spädbarn och skolbarn. Och olika föräldrar var för sig och är annor. Också vilken åldersgruppning för mot nu var senare delen på 1800-talet ifråga om seder och bruk i allt och även i barnuppfostran. Och övervakning och fostran av småbarnen i deras första tid var naturligt moders och på landsbyggderna för när två unga makare höll sig och tog om en gård var näst vardligt de gamla som lämnade förbehöll sig livstids undantag på gården. Och var dessa då jämsa tjänliga och villiga och jälitiga till till barnen vid moders flansfäkt och olika görord. Om förhållandena emellan var sånt som det borde vara. Och sedan längre framåt om det blev flera barn fick de äldre se till de yngre som hjälp och sålok. Och denna regel och bruk kunde ofta räcka till de alla kunde klara sig själva både inom och utan hus och skulle börja skolan. Det samband när det gällde uppförande och regler moders och på deras gemensamt när det blev ifråga om lydelse och är väl första födringarna är föräldrars till barn och obetslagade lydelse. Egensviljan i samband med fostran hör väl ihop alla tider.

Suf. 98

1

ACC. N:R M. 13319:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Likaväl som sätt och sinne är olika bland folk så visar det sig och
bland barn. En del är bättre att föstra och en del svårare en del tar
aga och en del inte somliga äga sig själva som tar ingen äga. Bättre och
läsmer folk har alltid varit och en får efter sitt sätt och sinne ha
va. Tilltal till föräldrar var för olika och är det ännu för Pappa
Mor. Mamma. Du och Jät allt efter som de blir vana från början att ta
la och höra andra i vardag. Tilltal varandra Benämningar till
staktningar främmande bek. och bekanta var för olika och är det ännu.
Olika begäring för ännu såväl av barn som äldre. Tilltal barn och för
äldrar emellan var både för och ännu olika en del mera en del mindre
smäjäskiga och kan väl vara lika bra både delar. Och barn är mycket
lärtid och kunna fatta för ännu en kan tro. Hur barn skulle utföra
sig i läskap med vuxna var först i skolåldern och för med och det gör
mycket för barn där folk och främmande väns mycket eller där de belygta
få en någon främmande som små. Det blev inte allt på barnen små
get som små små gör också mycket. Och i skolor för erades det mycket
hälsa noga och boka hadde de inte lärt det så då blev det. Det var
utan behöva påminna. Och det samma även i hemmet i första hand

2

av föräldrarnas och sedan skolans Obildade och olydiga visa sig både hemma
 och borta som barn är hemma vant göra de i byn detta både gammalt och
 nytt Förmaning och Tillrättavarning tillhörde förtran mera för då det var så
 lite skola mot nu Egenskaper skulle böjas i barnåren och lydnad övas
 det har de minne och nyttas av i hela livet Och hotelser är många handa
 slag fick väl användas för landsbyggdems barn var väl föra och är
 ännu att jämföra med städerna och samhälls barn i fråga om ohälsa och
 elakhet allting i bondhemmen fick de alltid för bara utåtta något
 till nytta och gagn av olika slag både pojkar och flickor men inte så
 i städerna och samhällen En gammal ser detta väl som har minne från
 70-75 år tillbaka hur olika Tillvaron är bland barn även på landet Och
 vad en kan se så är det svårare att föra barn i städer och samhällen än på
 landsbygden och stor olikhet på för och nutid Förbud och hotelser för olika
 förtag i uppförande ord och gärningar hemma och borta Såsom här
 märks det visst med flera afseende som för räknades tillhörde Tattars
 som för omkring på landsbygden för i stora följ och i fråga om
 hygien och rensighet tvätta och kammas sig och kroppliga oarter av många
 slag som tillhör barnappostern och sådant dertill var väl och så

många som användes olika senare delar på 1800 Talet Och hotade och
varningar för olika föremål som ansågs vädliga och farliga och man
det dertill fick väl vara flera och säkerste fick väl vara riset om jag
annat blev ättillt Och ifråga om saker Pojkars och Flickor om varandra
höt väl jag förlifad det som barn senare delar på 1800 Talet Skrämmas
barn för vissa personer kunde väl jag förstå digt om det förekom några
gång men det har funnits oförståeliga gamla med. Och för djur fins
här inga som anses farliga annat hundar som fick springa hö-
sa mera för Och om ar användes väl barn för och kunde komma i olycka
för Och detta kunde hända äldre personer med att bli bitna av dem
Och franska människor som skrämselgurer var väl jag klokt fast det
förekom väl kanske Och skrämma barn för sotare var helt fräkt och
oförskämt och personer ifråga kände sig förmärad den av Om som gått
i bygge som det hette väl vad sält och det käns jag trevligt när
barn far åt väerna för att gömma när en komman Inom Lön småbarn
var väldigt samma saker som föräldrarna och det räkte till skol-
derna slut Och var jag väldigt mer än ett rum uppvärmdes på vintern
Var den fullvarma barn hadde väldigt iget bäddrum Och stömsuff

familjer i bondhemmen, för senare delen på 1800-tal. Och var näst
vanligt samma bäddrum både sommar och vinter. Att mins toner far
och mor i huset och om de var små barn. Vuxna barn och tjänare
hadde vanligt egna bäddrum både sommar och vinter. Denna
regel och bruk var den allmänna här på orten. Man de bönder. Och
sedan var det mycket små ställe och torpare och fattiga som inte had-
de mer än ett och två rum och kök och kunde vara stora familjer
men sådana småställen och torp hade nästa gått bort och finns
nu mera. Men på senare 1800-tal var här mycket sådana här på orten.
Små barns sovplatser var väl mycket olika i hemmen för som små
föräldrarna väl ofta jämte föräldrarna men vid 4-5 års ålder var väl vanligt
de delade på sig och lag för sig själva. Och det var stora rymtiga sängar
för så det blev god plats för en liten 3-4 åring och två med. Sängar i de
gamla aldags lägstugor de väggfasta var god plats för tre vuxna personer.
Och så nyare som jag var att regelvis dra ut och skuta i hop var och lika stora
fast flyttbara ändå. Och så nyare modell att skuta i hop som en mans
och dra ut till två mans. Och så lika med soffor med lock över om
dagen för att sitta på och bädda i för nätter till både en och två

efter behov. Och när barnen var vuxna upp i skolan var vanligt med
 bädd för sig själva. Det var vanligt att barnen satt vid samma matbord som
 föräldrarna så fort de kunde börja äta själva och fört i mors knä. Kläde-
 dräkter omärkades väl vid 5-6 års ålder. Material tygget värdes högt och
 många husarödror sydde själva till sina barn. De var försäkrade och
 kunniga i fråga om både bära och sy. En nu uttjnad snita var så nogga
 för. Och fäls de som sydde till både pojkar och flickor till rätt ålder
 fram i skolan och fins var de som gör det ännu utan att vara yrkesfolk
 men mycket mera fräsch och skall vara fint mot senare delen på 1800
 Tak är stor skillnad då var det huvudsaken de var hela och rena och byggdligt
 uppförande och detta skulle övas från hemmet av föräldrarna lika väl
 som i skolan. Och som bekänt för barnen på vintern fick väl vara vardags-
 rummet som var rätt så rumliga för. Och var det bara en och bara så
 hördes inte så stort utrymme och var det flera så var de inte lika sto-
 ra alla och de större fick källa reda på de mindre. Och det har alltid va-
 rit vanligt synas i vardagsrummet de som är små barn eller inte.
 Om sommar fick de vara ute med sina leksaker detta var regel för
 och den rätten var ännu. Det fanns inte heller så mycket leksaker för på

1800 Tak och de fick nöja sig med sånt som tillväskades hemma eller av någon
slöjddkundig och varo det med Och dessa saker var mera varaktiga ännu det
som öppas med för tiden förklädes till barn pojkar vet jag ej förk om här på orten ej ens
till vuxna manfolk utan ykesmän sarskare och smidar var det vanligt här
Men längre uppåt kan det var det vanligt av alla manfolk när de kläddes
sig på morgonen Togs förskinnut på Mössor användes olika till barn
pojkar och flickor många husmödrar förfärdiga de dom själva till sina
barn till frammenot de böjade skolan något olika till pojkar och flickor
när böjade skolan köpte de huvudbonaden om för Och överlagg
när de böjade skolan olika för sommar och vinter Halskläden och
kragar olika efter årstider och till helj och högtider annarsunda än för
vardag bland bönder och wälbärfade folk Men så fans för så många
gå många mindre bemeddade folk för dessa hade det svart för
för att kunna följa med tiden under alla förhållanden och mäst barn
var vanligt hos dessa sådana tider vet de yngre inte om Strumpor
till barn användes wäl rätt så tidigt två och tre års ålder och tillvär
kades i hemmet av mor eller någon annan i huset äldre systor
eller tjänstgjuga var mycket abändnt och vanligt bland wäl stuerade

bönder innan egna barn kunde böja uträdda något. Barnen bland bönder fram mittan var 1800 Tab dess utgång fick väja sig vid värijkandas arbete rätt i tidig ålder. Vid 10 års åldern fick både pojkar och flickor vara med i värijkandas arbete både ute och inne och i badugårderna. Den tiden var inte mycket skolor som tog så mycket ^{tid} anspråk. På somrarna var mycket arbete ute atting skulle tas värd vara på och göras för hand. Och så i ordning atting ut omkring var allmän regel för bland bönder. Och på vintern skulle vävas spinnas och kardas att skulle göras för hand på 1800 Tab och fram på 1900 Tab Strömporna hölls upp med sträck fram under kläderna tvästycken. Skorna de första som användes när barnen böjades gå var ofta stickade av grovt garn och sedan Toftor och Träskor till vardag och i skolan ända fram på 1900 Tab på landsbyggen. Och sedan var det häderskor beståda av skomakare eller när han kom hem för att sy till familjen. Det var i lik nutiden man fick räkna med ett halvt år ifrån man böjades tingu på skomakarens ofta kunde det dröja längre innan han kom. Man höjde Tab om en som bestälde skor till barnet när han visste att hustrun varit havande. Och när de tingade var det att ha läder av olika slag till att sy nytt och laga gammalt med när skomakaren

9

var hessna. Likadant förhöll det sig med skäddare. Senare delar på 1700
Tal och första delen på 1800 Tal var de Locken skomakare och Lockensväddare
dessa yrkesmän hade ord för att tjuga mycket detta första mitten på 1800
Tal Öryttlagg var väl först fräga om när de började skolan något olika för
pojkar och flickor tyg till dessa var hemväft köpa tyg till barnkläder för
kom på 1800 Tal på landsbygden bland allmänheten och särskilt för
för pojkar var valigt skräklippning över hela huset vid skolåldern
fram till fullvuxna Flickor var flätning vanlig i senaste skolåldern och
vuxna Örnkläder användes väl i för ordning i hemmet väl olika
samtliga hade flera omgångar stift tidigt för söndagar högtider och gå
botkläder Och andra mindre att väja på Kläders snitt och sätt att
klåda barn var stor skillnad för mot nu bland välburgne och
mindre bemedlade Småbarns dräkten användes väl olika länge av
olika grupper Vid 5-6 års åldern ansågs väl barnen reda sig själva
vid måltiderna samtidigt med de vuxna till vardag vid bjuden
ningar var väl vanligt men fick biträda och hjälpa något fram i
skolåldern. Egna bestickar sked kniv och gäffel när de äldre an
vände det Äta och läta maten täppa munnen gammal sed och regel

Lära barnen de vanliga bondböner från och till maten var vanligt för
Och samma mat som de vuxna detta mycket olika i hemmen. Något skitmat
som smakar var väl vanligt med extra lagat mat som ansågs hälsomätt
och fjäntlig mycket berömdes på deras hälsa och kraften hos barnen. Kokad
mat åt barn i början och sedan någon ändring framåt eftersom de växte
till var väl det bästa. Kaffe användes så lite till vardag på 1800 tal så inte
fick barn något nämnvärt te eller starkvaror såsom brännvin som var
så allmänt brukligt. Karameller och sötsaker av olika slag förekom i myc
ke för. Det var när man var vid handelsbutikerna eller torjdag och när
marken. Karameller och kakor från katas var väl omväntligt ha
ben. Till barnen tvättning ansågs väl barnen kunna reda själ
va vid 5-6 års åldern. Någon tankvärd viste inga om på 1800 tal
Bada barnen en gång i veckan var vanligt och på sommaren bada
ute rätt så ofta. Gåga ifrån för sina matbehof var väl vid två års
åldern om inte för. Och någon sorts stöl och ordning var alltid för det.
Blev barnen sjuka fick de väl ha egen bädd och så fråga barnmorska
eller någon äldre väl erfaren person. Leksaker var i så mycket för
barn för det var från marknaden skulle alltid vara något för barnen

Sjunga för barn av vuxna var väl först i skolåldern. Och berättelser och
för barn var väl ej vanligt och behövdes ej heller. Barn är mycket läraktiga
och gott minne från barnåren detta känner en väl igen när en blir gammal
Och undervisning i hemmet i andliga ämnen till barnen var väl vanligt
före skolåldern. De föräldrarna hade vördnad för Guds ord och barna
böner övades för barnen i tidig ålder såsom Gud som harer barnen kär
med flera. Och låta barnen sjunga andliga sånger i barnåren var för
vanligt i många hem. Och gå med till kyrkan och predikningar i hem
men. Och söndagsskolor som var här skrevare delvis på 1880 tal och är till
ännu. Och att barnen skulle få en uppfattning om Gud såsom människans
skapare mild och kärleksfull och god mot alla som älska vörda och lyda
hon om förlåtande alla deras synder jemom Jesus Kristus vår Frälsare
Men och en stävning hämnare över alla dem som förakta och missbruka barna
mannen. Intill tredje och fjärde lede. Och böner och andakts tunder från barna
ären bliva väl kvar hela livet igen om Men detta som mycket annat var
olika i hemmen för och är det nu med den Guds ord brukas och övas eller ej
Och barnuppfostran blir med det samma också olika. Och olika männis
kor att kunna behålla sin behålla sin barnuppfostran i minne.

11